

[K. Helveg Petersen.]

meget alvorlige overvejelser. Jeg tror, man må have tingene lidt mere på afstand, før man tager debatten her, men der vil jo være anledning til snart at tage en markedspolitisk debat, om det ønskes, her i det høje ting.

Udenrigsministeren omtalte indledningsvis det begyndte fællesskab mellem de to supermagter, og han fremhævede den begrænsning, som Vietnamkrigen medfører. Jeg vil gerne knytte et par kommentarer til denne del af ministerens redegørelse, sådan som også andre ordførere har gjort det.

Mit parti værdsætter, at regeringen kræver, at USA ensidigt og betingelsesløst skal standse bombningen af Vietnam. Dette krav er efterhånden fremsat fra mange staters side, uden at det synes at gøre indtryk på USA. Kravene må gentages og forstærkes. Det er i sig selv yderst betænkeligt, at en NATO-partner på denne måde sætter sig helt ud over, hvad de allierede ønsker. Og her er det ikke tilstrækkeligt at sige, at Vietnamkrigen foregår uden for NATOs område. Forholdet er jo det, at Vietnamkonflikten rummer en betydelig fare for, at den kan brede sig til at blive en verdenskrig, og dermed er konflikten et dansk udenrigspolitisk og et dansk sikkerhedspolitisk problem.

Der hersker den største uklarhed om Vietnamkrigens formål. Det afslører debatten i USA ganske klart. Oprindeligt var motiveringen for, at amerikanske tropper var i Vietnam, den, at man ville garantere det sydvietnamesiske folk deres ret til frit at råde over deres egne anliggender. Senere kom kampen mod kommunismen til at spille en afgørende rolle i målsætningen. Da man måtte opgive forestillingen om, at kommunismen opererer som en ensartet bevægelse verden over, var det i det væsentlige aggressionen nordfra, der blev kampens begrundelse, og sidst har præsident Johnson i en tale peget på, at det var USAs interesser i Asien og i verdenspolitikken, det gjaldt.

Om disse skiftende målsætninger siger New York Times for 12. november i år — jeg citerer — at amerikanerne er dybt splittede i Vietnamspørgsmålet, fordi administrationens overforenklede forklaringer bliver mindre og mindre tilfredsstillende for flere og flere amerikanere. Når man nu taler

om antiamerikanisme, og det gør man — hr. Poul Møller var inde på det for et øjeblik siden i forbindelse med kritikken af krigsførelsen i Vietnam — må man ikke glemme, at et voksende antal af borgerne i USA er imod denne krig. Jeg har ingen antiamerikanisme, jeg har ingen synspunkter af den art, men jeg identificerer mig med den voksende gruppe amerikanere, der vender sig imod den fortsatte krig i Vietnam.

I en tale, som stats- og dengang udenrigsminister Krag holdt i FN i september, sagde han, at det var en vigtig international opgave at hjælpe med til at afbøde krigens ulykker og skabe betingelser for stabilitet i Vietnam. Han føjede til, at den danske regering var rede til at hjælpe, og at vi havde iværksat visse undersøgelser af behovene for hjælp, endvidere at man var trådt i forhandling på nordisk plan om disse forhold. Og den norske udenrigsminister Lyng oplyste i sin tale i FN, en tale, hvori han i øvrigt henstillede, at bombningerne over Nordvietnam indstilledes, at det norske storting havde erklæret sin vilje til at deltage i et rekonstruktionsarbejde i Vietnam. Kan udenrigsministeren sige os noget om, hvor langt man er kommet i disse overvejelser, og indgår der heri drøftelser om fredsbevarende styrker til hurtig indsættelse den dag, da våbenhvilen er en kendsgerning?

Jeg synes i øvrigt, at hele situationen opfordrer til, at man ikke nøjes med beklagelser af krigen, at man ikke nøjes med at diskutere krigens årsager og forløb, men uophørlig arbejder for at finde veje, ad hvilke man kan påvirke den desperate udvikling. Jeg henstiller til regeringen at optage drøftelser på nordisk plan med henblik på, at en af de nordiske udenrigsministre tager til Vietnam. En af de væsentligste opgaver må være at få klarlagt, hvilke krav Hanoi og befrielsesfronten stiller, for at våbenhvile kan iværksættes. Gang på gang har præsident Johnson jo forsikret, at man ønsker forhandlinger. Hvis der foreligger misforståelser parterne imellem som følge af, at der overhovedet ingen kommunikation er, så er det vigtigt, at disse misforståelser opklares. Det er meget let at komme med indvendinger over for den tanke, der her er rejst. Man kan tale om, at den er urealistisk, men er situationen ikke så utålelig, at ingen muligheder, hvor små de end kan synes, må for-